Posudek vedoucí diplomové práce

Název: ***Racionalistický pohled Jana Patočky na kritiku pozitivismu Tomáše G. Masaryka***

Autor: Mgr. Kristýna Zákostelnová

Studijní obor: N7105 – Historické vědy

Vedoucí DP: doc. PhDr. Veronika Středová, Ph.D.

Oponent DP: prof. PhDr. Dana Musilová, CSc.

Mgr. Kristýna Zákostelnová si pro svoji diplomovou práci vybrala mezioborové téma *Racionalistický pohled Jana Patočky na kritiku pozitivismu Tomáše G. Masaryka*. K jeho zpracování přistoupila jako absolventka studijního programu zaměřeného na filozofii s úmyslem propojit získané dovednosti a znalosti s možnostmi, které jí poskytuje/poskytoval aktuálně studovaný studijní program Historické vědy. Takto vymezené téma DP i zamýšlený způsob jeho zpracování se od počátku jevil jako velmi ambiciózní a náročný. Jako vedoucí diplomové práce autorčinu odvahu i odhodlání pustit se do zpracování tak obtížného tématu oceňuji. Kristýna Zákostelnová se tématu DP věnovala systematicky a dlouhodobě a svůj postup se mnou pravidelně konzultovala.

Jelikož se posluchačce nabízela velmi široká pramenná základna tvořená Patočkovými i Masarykovými texty, vyznačující se navíc velmi vysokými nároky na zpracování, neboť obvykle se jedná o texty značně komplikované, bylo prvotním autorčiným úkolem téma co nejvíce zúžit, aby se mohla soustředit pouze na vybrané texty obou myslitelů. Podařilo se jí tak původní velmi obsáhlou představu redukovat. Tento svůj postup vysvětluje v úvodu DP.

Diplomová práce je tvořena šesti kapitolami a její koncepce kombinuje hledisko věcné s chronologickým principem. V 1. – 3. kapitole se autorka věnuje Patočkově postavení v dobovém intelektuálním kontextu a souvislostem jeho filozofického myšlení s Masarykovými filozofickými názory, hledá nejen podobnosti, ale zaměřuje se především na postižení rozdílů a jejich genezi. Stejně tak v kapitole 5. a 6. reflektuje určitá dílčí témata, tj. Patočkovu kritiku Masarykova subjektivismu a Patočkovo pojetí kontinuity českých dějin. Při tvorbě 4. kapitoly uplatnila potom posluchačka princip chronologický, neboť se zabývá konkrétními Patočkovými texty ze 30., 40. a 70. let 20. století.

Primární badatelský zájem, tj. poznání a objasnění Patočkovy interpretace Masarykovy kritiky pozitivismu, musela autorka doplnit dalšími poznatky o východiscích Masarykova pozitivismu a inspiracích Patočkova složitého filozofického myšlení. Celá práce se tak stává výsledkem vícestupňové interpretace, neboť autorka jednoduše řečeno vycházela z Masarykových interpretací pozitivismu, Patočkových interpretací těchto Masarykových názorů a vše sama interpretovala. Její výzkum se stal tedy hledáním odpovědí na otázky jak to či ono myslel Masaryk a jak to vnímal Patočka. Po metodologické stránce bylo tak zpracování tématu velmi náročné. Autorka se řídila mými pokyny a

opakovaně se k interpretacím dílčích poznatků vracela a doplňovala je. Oceňuji rovněž její snahu zodpovědně propojit Patočkovo vnímání Masarykových myšlenek s kontextem doby, jímž byl Patočka nejednou limitován. Na mnoha místech se autorka dokázala vyvarovat pouhé popisnosti a pouhému přepisu pramenů, což se v posledních letech stává stále častějším znakem mnoha kvalifikačních prací.

Ačkoli Kristýna Zákostelnová pracovala s poměrně omezeným množstvím pramenů a literatury, čehož si je ostatně dobře vědoma a objasňuje to v úvodu DP, domnívám se, že její kvalifikační práce splňuje požadavky kladené na práce tohoto typu. V kapitole 6. bych byla uvítala více pozornosti věnované např. Patočkově interpretaci Kalisty nebo Pekaře, neboť to nepochybně s Patočkovým vnímáním kontinuity českých dějin souvisí, stejně tak jako hledání odpovědi na otázku, co to vlastně české dějiny jsou, tím spíše, že se zde Patočka opět potkává s Masarykem, nicméně jsem toho názoru, že se autorce podařilo cíle vymezené v úvodu DP zdárně naplnit.

Diplomová práce po formální stránce splňuje všechna kritéria kladená na kvalifikační práce tohoto typu. Oceňuji především kvalitně zpracovaný úvod, kde je dostatečný prostor věnován rozboru literatury a pramenů, pečlivě zpracovaný poznámkový aparát a smysluplný závěr, kde se autorka skutečně zabývá dosaženými výsledky svého výzkumu a uvažuje o možnostech jejich využití. Stejně tak seznam pramenů a literatury je správně sestavený, což v tomto případě nebylo právě nejjednodušší. Posluchačka musela velmi pečlivě rozlišovat co je ještě pramen a co je již literatura. Zásadní připomínky nemám ani k jazyku a stylistickému výrazu DP.

Diplomovou práci Mgr. Kristýny Zákostelnové doporučuji k obhajobě a s přihlédnutím k obtížnosti tématu pro její klasifikaci navrhuji stupeň

B.

doc. PhDr. Veronika Středová, Ph.D.

V Hradci Králové 11. července 2022.